

CASA DE CARITAT
DE BARCELONA

PROJECTE DE MUNICIPALITZACIÓ MANCOMUNADA DELS SERVEIS
DE FUNERÀRIA A CATALUNYA

ANTECEDENTS

D'ençà que els corrents de municipalització de serveis començaren d'introduir-se en l'esperit dels partidaris d'eixamplar l'àrea de les activitats socials dels Ajuntaments de la nostra terra, hom ha sentit parlar de la necessitat de municipalitzar els serveis de funerària a Catalunya com a forma concreta i gairebé tradicional del sistema.

Si tenim en compte que la tendència municipalitzadora recolza sobre aquests punts o finalitats:

- a) Millorament d'un servei determinat;
- b) Unificació i reglamentació del mateix, i
- c) Absorció dels beneficis que la seva prestació rendeixi, per tal d'incorporar-los a les disponibilitats del municipi per al conjunt de les seves atencions de transcendència social, notarem, sense el més mínim esforç que, en ordre a la darrera d'aquestes finalitats, la municipalització dels serveis de funerària fóra el número més migrat que hom pogués concebre d'un programa de municipalització.

En efecte, cal només agafar el padró de la matrícula industrial de qualsevol ciutat o vileta per a comprovar que la indústria funerària hi representa un paper dels més humils. A la immensa majoria de pobles, la tributació per aquest concepte es troba compresa tàcitament en la modesta tarifa del fuster; a les ciutats d'importància més destacada, dues o tres agències, a tot allargar, assumeixen la prestació d'aquest servei, sense que a ningú se li ocorri de considerar-la una indústria privilegiada en ordre a la seva esplendor i el seu reeiximent.

Fem notar això per tal de justificar de cop i volta l'abast del nostre projecte davant tot aquell qui, en enfocar la municipalització dels serveis de funerària, portés el vague prejudici de vincular-hi potser una de les més esplèndides solucions al problema d'enfortir les hisendes municipals. La realitat imposa bandejar aquest prejudici; fóra, però, recaure en pecat de trivialitat el creure que, limitada en aquest ordre la seva influència, la municipalització dels serveis de funerària deixa d'ésser per això un dels aspectes més dignes d'atenció per als afeccionats a estudis d'aquesta naturalesa i, sobretot, per aquells a qui la voluntat popular ha confiat l'administració dels nostres municipis en honrosa funció de ciutadania.

Precisament, aquella consideració que hem cregut inexcusable de remarcar, en despullar de substància fofa l'argument que anem a fer, li dóna l'eixutesa vigorosa del muscle ben nodrit. Si, doncs, la municipalització dels serveis de funerària no destaca per les solucions que pugui oferir als problemes econòmics dels nostres Ajuntaments, el fet que en parlar de municipalització de serveis hom pensi immediatament en els de funerària, vol dir, amb tota claredat, que, respecte d'aquests serveis, la municipalització reportaria els beneficis imponderables del millorament, la reglamentació i la intervenció.

ORIENTACIÓ

Això, en termes generals. Puntualitzant, direm que els serveis de funerària a Catalunya, en municipalitzar-se, acreditarien el bon desig de donar al poble la sensació que els seus interessos estarien perfectament garantits en aquest ordre de l'assistència social, confiant-ne la direcció tècnica i l'administració a una entitat com la Casa de Caritat de Barcelona, sota el control del Govern de la Generalitat i dels Ajuntaments, i dins un règim d'organització unificada que faria que aquells serveis es prestessin amb rigorosa pulcritud, amb subjecció a unes tarifes generals pre-establertes i amb el possible estalvi, sottraient-los a la fosca competència que en diversos indrets es fan entre elles les agències per tal d'atraure's un servei que després realitzen sense cap control, donant-li un aspecte profundament repulsiu. Si, atesa aquesta finalitat primordial, aquest projecte permet encara de brindar a la Generalitat i els Ajuntaments de Catalunya un marge temptador de beneficis aplicables a la gran obra social que ha fet concèbre als esperits generosos del nostre país l'adveniment de la República i la concessió de la nostra Autonomia, donarem per ben assolit el nostre propòsit.

NECESSITAT DE LA UNIFICACIÓ

El resultat pràctic que hom persegueix no podria pas obtenir-se fiant a cada Ajuntament una organització peculiar del servei, ans caldria que tots els Ajuntaments confiessin l'organització a la Generalitat, la qual portaria a cap l'obra de conjunt d'acord amb els propis Ajuntaments. Aquests es reservarien el control dels serveis i l'aprovació de les tarifes, garantint així els interessos dels ciutadans, la qual cosa només es pot aconseguir sota una direcció responsable i experta que unifiqui i atengui el servei en l'harmònica complexitat del seu conjunt.

INDEMNITZACIÓ A LES AGÈNCIES ACTUALS

Procedeix que, en obligar a tancar les portes als que actualment tenen oberta agència de serveis funeraris, se'ls doni una indemnització.

Atenent les dades de l'Institut Geogràfic i Estadístic, la mortalitat a Catalunya pot estimar-se segons la següent mitjana:

	<u>Pessetes</u>
Barcelona.....	24,500
Tarragona.....	4,500
Lleida.....	4,000
Girona.....	4,200
En total.....	<u>37,200</u>

Aquest total de 37,200 defuncions ha d'ésser rebaixat amb la xifra de 14,000 representada per la mortalitat anual que es calcula per a Barcelona ciutat, tota vegada que la Casa de Caritat ja hi presta aquest servei. Així podem estimar que les defuncions en les altres ciutats i viles són unes 23,200 en dotze mesos.

Per tal de fer un càlcul el més exacte possible respecte a indemnitzacions, cal destriar les defuncions ocorregudes als pobles de més i de menys de 20,000 habitants, tota vegada que és a les poblacions grans on generalment estan establertes les agències funeràries amb dret a la indemnització. Ço no vol dir que no es tingui d'indemnitzar els fusters que vénen prestant aquest servei a la resta de viles i pobles; aquests també serien indemnitzats, però en proporció inferior,

ja que no se'ls llevaria una activitat essencial, sinó que, pràcticament, només deixarien de percebre un ingrés complementari.

Podem fixar, doncs, en 7,250 les defuncions que durant un any normal ocorren en total a les ciutats de Lleida, Tarragona, Girona, Sabadell, Reus, Terrassa, Manresa, Mataró, Badalona, Tortosa, Granollers, Sant Feliu, etc., i en 15,950 les dels restants pobles de Catalunya, ja que no és aventurat d'assignar una mortalitat relativament més nombrosa als nuclis importants de població, per l'existència d'asils, hospitals i clíniques.

Quant a la indemnització, es calcularà pel volum de les operacions realitzades per les agències actuals en els darrers cinc anys. Als fusters establerts en poblacions de categoria inferior se'ls indemnitzarà, per la consideració que més amunt hem fet, pel volum de les que hagin realitzat en un any.

Així tindrem:

INDEMNITZACIÓ A LES AGÈNCIES ESTABLERTES

			Pessetes
Asils i hospitals.....	1,000, a	15 ptes. Import de cinc anys.....	75,000
Albats.....	900, a	40 ptes. Import de cinc anys.....	180,000
5. ^a classe.....	900, a	40 ptes. Import de cinc anys.....	180,000
4. ^a classe.....	2,450, a	70 ptes. Import de cinc anys.....	857,500
3. ^a classe.....	1,000, a	100 ptes. Import de cinc anys.....	500,000
2. ^a classe.....	700, a	200 ptes. Import de cinc anys.....	700,000
1. ^a classe.....	300, a	300 ptes. Import de cinc anys.....	450,000
Total.....	<u>7,250</u>	Total.....	<u>2.942,500</u>

INDEMNITZACIÓ ALS FUSTERS QUE PRESTEN AQUESTA CLASSE DE SERVEIS

			Pessetes
Asils.....	1,000, a	15 ptes. Import d'un any.....	15,000
Albats.....	2,500, a	40 ptes. Import d'un any.....	100,000
5. ^a classe.....	2,400, a	40 ptes. Import d'un any.....	96,000
4. ^a classe.....	5,000, a	70 ptes. Import d'un any.....	350,000
3. ^a classe.....	2,700, a	100 ptes. Import d'un any.....	270,000
2. ^a classe.....	1,700, a	200 ptes. Import d'un any.....	340,000
1. ^a classe.....	650, a	300 ptes. Import d'un any.....	195,000
Total.....	<u>15,950</u>	Total.....	<u>1.366,000</u>

En conjunt, doncs, la indemnització es pot calcular en 5 milions escassos de pessetes. Aquesta indemnització, que tindria de fer proporcionalment cada Ajuntament pel seu compte en el cas d'anar isoladament a la municipalització, es podria atendre amb el producte del mateix servei, mitjançant una operació de crèdit, totes les despeses de la qual — interessos, amortització, comissió, etc. — anirien a càrrec de la Casa de Caritat.

ORGANITZACIÓ DELS SERVEIS

El Govern de la Generalitat regularà, d'acord amb els Ajuntaments, la implantació del sistema de municipalització mancomunada dels serveis de funerària a tot Catalunya.

Els Ajuntaments gaudiran, demés dels serveis de caràcter benèfic, que es faran decorosa-

ment i gratuïta, del tant per 100 que per cada servei els correspongui segons escala i tarifes, de la manera que s'estipularà.

El servei es podria inaugurar enguany mateix.

La duració del contracte serà de vint-i-cinc anys, prorrogables.

Per a la deguda eficàcia, la Generalitat confiarà per delegació l'organització, la direcció, l'administració i la prestació del servei a la Casa de Caritat de Barcelona, la qual el realitzarà amb la intervenció dels municipis, mitjançant tarifes prèviament aprovades per la Generalitat i sancionades pels Ajuntaments, iguals per a tot Catalunya, que vindran a representar una mitjana de les que regeixen actualment.

DELEGACIONS AMB DIPÒSIT

En ordre a l'organització dels serveis de funerària municipalitzats, Catalunya serà dividida en zones semblants en densitat de població i amb una Delegació al cap de cada una d'elles.

El nombre de Delegacions, a judici de la Casa de Caritat, podria augmentar-se a mesura que ho imposés l'organització.

Els pobles quedaran afectes a la Delegació de la zona respectiva, i en cada u d'ells hi haurà una representació de la Casa de Caritat, encarregada del servei local, per tal que arreu es prestin els serveis amb la mateixa cura.

En implantar-se aquest sistema s'organitzaran ràpidament els serveis, dotant-los de bones instal·lacions, per a què puguin prestar-se amb la major diligència i eficàcia.

Sens perjudici d'estendre la millora tot el possible, el transport de taüts per l'interior de les poblacions on hi hagi Delegació oberta es farà, des del primer moment, en furgons automòbils.

Els empleats de les Delegacions, en els actes de servei, ostentaran uniforme.

Tots els Ajuntaments de Catalunya observaran rigorosament el que estableixen les lleis sanitàries, obligant a efectuar els enterraments amb absoluta prohibició de llevar cap adorn dels taüts.

RELACIONS DE LA CASA DE CARITAT AMB ELS AJUNTAMENTS CATALANS

És de remarcar que en implantar-se aquest sistema de municipalització, sense que el servei s'encareixi d'una faïso sensible per a les classes adinerades, ultra reportar grans beneficis a les classes humils, cap despesa no vindrà a minvar les utilitats dels Ajuntaments, esdevenint per a ells un guany completament net els avantatges que se'n deriven. És un sistema que no tan sols reportarà ingressos a la Generalitat i als Municipis amb destinació a l'assistència social, ans permeirà a una i altres d'atendre, sense càrregues de cap mena, aquest aspecte de la beneficència, gràcies a l'establiment dels *serveis gratuïts o de beneficència* consignats en l'anex que s'acompanya.

S'abolirà l'espectacle lamentable que actualment ofereix l'enterrament d'asilats, dels pobres que moren als hospitals i de difunts de classes desvalgudes, els quals es vénen transportant en furgons miseriosos i taüts sense pintar.

Per a les relacions del Gerent o Cap del servei de cada Delegació amb el públic, aquell podrà tenir el despatx a les oficines de l'Ajuntament.

La Casa de Caritat, per mitjà del seu personal tècnic especialitzat, curarà que tots els serveis es prestin sempre d'acord amb les disposicions sanitàries.

Mitjançant concerts, els Ajuntaments podran confiar a la Casa de Caritat els serveis similars que creguin convenient.

Les instal·lacions seran muntades en els locals que es convingui, per compte exclusiu de la Casa de Caritat. Els dipòsits estaran degudament proveïts, sense que els Ajuntaments hagin de desemborsar res per aprovisionament de gèneres en proporció suficient a cobrir les necessitats de la zona respectiva.

Els Ajuntaments intervindran les factures que es presentin per cada servei, al qual efecte en rebran la còpia corresponent, per tal de comprovar si s'ajusten a les tarifes aprovades.

La Casa de Caritat imposarà als seus delegats, subdelegats i representants l'obligació d'atendre el públic amb la correcció més exquisida.

A cada Ajuntament hi haurà un llibre de reclamacions en el qual s'enregistraran les que puguin produir-se. Aquestes reclamacions es ventilaran entre l'Alcaldia i el Delegat-Inspector de la zona.

La Casa de Caritat no deixarà de prestar cap servei que li sigui encomanat; mes, si algú dels seus representants dubta que un servei pugui ésser abonat convenientment, podrà exigir l'aval d'un o dos fiadors responsables que s'obliguin a satisfer-ne l'import, per tal d'ingressar sense demores vicioses les bonificacions que s'assignen als Ajuntaments i a la Generalitat, ja que la regularitat en aquest aspecte és tan convenient a la bona marxa del sistema com a la possibilitat d'atendre degudament els serveis d'assistència social que ve a afavorir.

RÈGIM ECONÒMIC

Classificació d'enterraments

A partir de la implantació de la municipalització es classificaran per categories els enterraments a tot Catalunya.

Les categories queden establertes en la forma següent:

- Categoria Gran luxe.
- Categoria Luxe.
- Categoria Primera.
- Categoria Segona.
- Categoria Tercera.
- Categoria Quarta.
- Categoria Cinquena.
- Categoria Sisena (de Beneficència, gratuïta).

Les tarifes per a la prestació d'aquests serveis es detallen en l'anex. Així mateix les corresponents a serveis complementaris.

La Casa de Caritat liquidarà amb la Generalitat i els Ajuntaments, el més tard per tota la segona quinzena de cada mes, el tant per 100 que els correspongui per raó dels serveis realitzats en el curs del mes anterior. El tant per 100 esmentat s'estableix segons la següent escala:

Categoria Gran luxe.....	30 per 100 del cost del servei	{ 15 per 100 Generalitat 15 per 100 Ajuntament
Categoria Luxe.....	30 per 100 del cost del servei	{ 15 per 100 Generalitat 15 per 100 Ajuntament
Categoria Primera.....	30 per 100 del cost del servei	{ 15 per 100 Generalitat 15 per 100 Ajuntament
Categoria Segona.....	20 per 100 del cost del servei	{ 10 per 100 Generalitat 10 per 100 Ajuntament
Categoria Tercera.....	20 per 100 del cost del servei	{ 10 per 100 Generalitat 10 per 100 Ajuntament
Categoria Quarta.....	10 per 100 del cost del servei	{ 5 per 100 Generalitat 5 per 100 Ajuntament
Categoria Cinquena.....	10 per 100 del cost del servei	{ 5 per 100 Generalitat 5 per 100 Ajuntament

Així, en arribar al terme del contracte, els Ajuntaments de Catalunya es trobaran amb l'avantatge que, si volguessin continuar la municipalització dels serveis de funerària pel seu compte o en qualsevol altra forma, ja tindrien resolt prèviament i a bastament el problema de les indemnitzacions. Amb tot, és de creure que continuarien acollits als beneficis del sistema que ara proposem, per tal com l'extinció d'aquesta càrrega relativament feixuga que assumeix la Casa de Caritat, li permetria encara d'augmentar els tants per 100 de premi sobre les tarifes destinats a la Generalitat i els municipis en concepte de participació.

Tenim la certesa que amb l'aplicació d'aquestes tarifes el basament econòmic d'aquest sistema de municipalització mancomunada dels serveis de funerària a Catalunya serà tot el sòlid que cal. Considerant, però, el caràcter en certa manera hipotètic dels nostres càlculs, i fins admetent que qualsevulla contingència imprevisible — commocions econòmico-socials, augments considerables en els preus dels productes i de la mà d'obra, etc., etc., —, pogués amenaçar el seu reeiximent; cabent estimar des d'ara que la falla no vindria pas del sistema, sinó d'una desproporció desfavorable entre les despeses i els ingressos, la qual dificultaria la possibilitat de satisfer a la Generalitat i als Ajuntaments els corresponents tants per 100 de participació, així com la d'atendre les obligacions de l'operació d'indemnització, la Casa de Caritat denunciaria la conveniència d'augmentar les tarifes en la proporció que fos precís, el qual augment sancionarien aquelles corporacions amb la seguretat que no s'alteraven pas essencialment les que avui s'aproveïssin, i tenint en compte que el paper que hom assigna a aquest establiment benèfic en aquesta organització no és precisament el d'un capitalista o financer les puges i baixes del qual podrien tenir indiferents les altres parts contractants, sinó el de dirigir i administrar l'esmentada organització per delegació de la Generalitat, sota la garantia d'una alta solvència moral i material, i d'una competència tècnica magníficament acreditada durant els anys que dirigeix i administra el monopoli d'aquest servei a Barcelona.

CONCLUSIÓ

Creiem haver donat, amb aquestes dades i suggerències, una solució susceptible d'afinaments i rectificacions, però teòricament completa al problema de la municipalització dels serveis de funerària a Catalunya.

Ho hem fet atenent aquests principis:

Primer. — El millorament i la reglamentació del servei sota un règim controlat d'equitat i d'ètica;

Segon. — El beneficiar les classes humils, amb la modicitat de les tarifes inferiors, establint per a aquelles la mínima de 50 pessetes i arribant al servei completament gratuït, amb el degut decòrum, per als pobres l'enterrament dels quals tingués d'anar a càrrec dels Ajuntaments i de la Generalitat, acomplint així una de les atencions més humanes de l'assistència social;

Tercer. — El contribuir amb sengles partides d'importància al fons de la Generalitat i dels Ajuntaments de Catalunya per a assistència social i ensenyança;

Quart. — El subrogar en una organització competent i del tot responsable com és la Casa de Caritat de Barcelona les obligacions dels Ajuntaments en aquest aspecte, rellevant-los de les dificultats i els perjudicis que els podria reportar l'endegament d'un negoci que per a ells no té tradició i que, de realitzar-se en altra forma, començaria per exigir-los un doble entrenament tècnic i de capital considerable;

Cinquè. — L'indemnitzar justa i a bastament els industrials que venien prestant fins avui aquests serveis, i

Sisè. — La unificació de tarifes, representant una mitjana inferior de les que avui regeixen a Catalunya, tenint en compte que les corresponents a les classes modestes són rebaixades al

darrer límit i que si, en algun lloc, les tarifes primeres resultessin elevades en relació amb els tipu que allí regeixen, això no fóra degut precisament a un criteri, sinó a un efecte mecànic de la unificació amb mires a la mitjana; havent de considerar, fins en aquest cas, que el caràcter esporàdic que aquesta mena de serveis té per a una família, faria que un insensible encariment relatiu no significués per a la mateixa — i menys encara essent benestant — un agreujament de la seva economia, ans una contribució indirecta i modestíssima, en moments solemnes i propicis a la caritat, a la solució dels problemes de la misèria en un dels seus aspectes més punyents i commovedors.

Finalment, sense temença que la pràctica vingui a reduir la fórmula econòmica exposada en termes que n'esvaeixin la possibilitat de realització, és de veure que fàcilment permetrà, a la Generalitat i als Ajuntaments de la nostra terra, de fer, a títol absolutament benèfic, sense percebre res per cap concepte, servint-ho tot generosament, els enterraments decorosos dels difunts pobres, compresos en la classe sisena de les nostres tarifes bàsiques.

Amb això, Catalunya donarà un bell exemple als altres pobles del món en aquest aspecte de l'assistència social.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]